

4. Over de inhoud van een codebericht mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

REFERENTIE No.:	19044
INFORMATIEKOPIE:	z dbi, -/pl doa, -/op dio, -/pz asaz zs dws — ? dvv

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
 AFDELING VERBINDINGEN
 's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
 TEL. Nos: 180309; 184000-284

Kopie No. 25

ONTVANGEN CODEBERICHT

Dir./Afd.:	
Visie:	
Ag. No:	
Dossier:	

DATUM VAN ONTVANGST:
12 december 1957

BESTEMD VOOR:
min. v. b.z.

DATUM VAN AFZENDING:
12 december 1957

[no 6091]

AFKOMSTIG VAN: canberra

PARAAF/OPM:

geheim

ik had heden een lang onderhoud met tange over de toestand in indonesia.

(aantekening avb: hier ontbreekt lang gedeelte waaromtrent nader bericht volgt)

doch men neemt aan, dat sukarno en zijn naaste omgeving daarvan wellicht de consequenties willen aanvaarden en desnoods bereid zijn nog meer in de kaart van het communisme en de moskou-pekings combinatie te spelen. derhalve doet zich de vraag voor, waar de militairen, vooral in de buitengewesten, staan en of de positie van de laatsten dusdanig krachtig is, dat zij een afglijden naar chaos of communisme kunnen danwel willen voorkomen. voor het beoordelen van deze vraag ontbreken de gegevens over de instelling van de leidende militaire en politieke figuren op java en de buitengewesten. ik heb daarop geen duidelijk antwoord kunnen geven, doch wel als mijn mening te kennen gegeven, dat sukarno zich ook wel zal bedenken, dat chaos en binnenlandse oorlog het einde zou kunnen betekenen van zijn macht en daarin wellicht de omstandigheid is gelegen, dat de indonesische regering militaire bemoeienis indirect goedkeurt en feitelijk alleen over wens repatriatie van onproductieve nederlanders spreekt, daarmee erkennende, dat in feite nederlandse bedrijvigheid in de indonesische economie niet kan worden gemist. overigens geloofde ik ook, dat de indonesische regering zich in haar anti-nederlandse actie tot op zekere hoogte beperkingen oplegt, aangezien ten eerste bloedige excessen internationaal ook in azie veroordeeld zouden worden en ten tweede omdat eenmaal begonnen bersiap-actie, gezien de doelstelling communisme en darul islam, niet meer te stuiten zou zijn.

3. Alcijfers van codeber. mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

2. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.
1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden beantwoord.

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

-2-

Ref. No: 19044

Rubricering: geheim

vanavond zal het australische kabinet een verklaring afgeven, waarin doelbewust in gematigde termen gesproken wordt over de bezorgdheid omtrent de huidige toestand in indonesie. tange gaf mij de verzekering, dat deze gematigde termen bepaald niet de gevoelens van het kabinet weergeven, doch men geloofde dat op dit ogenblik een felle aanklacht een averechtse uitwerking kan hebben, waarmede niemand gediend is. waarschijnlijk zal nog vandaag de indonesische ambassadeur bij casey worden ontboden, waarbij hem hetzelfde zal worden medegedeeld, doch dan in meer positieve zin en krachtiger bewoordingen. ik hoop u vanavond nog de tekst van de kabinetsverklaring te kunnen telegraferen en tevens zo spoedig mogelijk casey's opmerkingen tegenover helmi. australische stappen in malaya hebben betrekkelijk weinig succes gehad. wel was men bereid djakarta tot matiging aan te manen, doch daarvan werd niet veel verwacht, aangezien het gebeuren toch niet te keren viel en een chaos bijna onvermijdelijk was. india toonde grotere belangstelling om indonesie op de gevaren van haar huidige politiek te wijzen. op een vraag, of ik het gerucht gehoord had, dat de indiase ambassadeur te djakarta in gesprek is over de formulering van bepaalde compromissen ook ten aanzien van nieuw guinea, heb ik ontkennend geantwoord. nogmaals zal door australie in washington worden aangedrongen djakarta voor de tweede maal in duidelijke termen tot matiging aan te manen, daarbij onder ogen brengende de desastreuze gevolgen voor indonesie en haar bevolking en de waardigheid van indonesie als staat. men gelooft niet, dat met Amerikaanse dreigementen met opzegging van economische hulp veel te bereiken valt, aangezien het karakter daarvan weinig spectaculair is. menzies zal zich rechtstreeks tot duffles richten. hedenavond zeide hij mij, dat het tijd werd, dat de amerikanen eindelijk eens hun standpunt bepaalden en aan de indonesiers onverbloemd mededeelden, dat amerika geen excuses meer kon vinden voor het huidig gebeuren. men had geen nadere inlichtingen over russisch-chinese of satelliet aanbiedingen aan sukarno voor economische en technische hulp ter vervanging van de nederlanders, doch vermoedde dat sukarno wellicht wel te verleiden was.

Lovink 160.

4. Over de inhoud van een codebericht mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

3. Afschriften van codeber. mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord.
Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

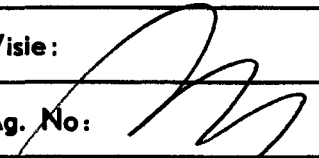
REFERENTIE No.:	19044
INFORMATIEKOPIE:	z dbi, -/pl doa/op dio, -/pz asaz dws dvb

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
 AFDELING VERBINDINGEN
 's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
 TEL. Nos: 180309; 184000-284

Kopie No. 23

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:
 14 december 1957
 BESTEMD VOOR:
 min. v. b.z.

Dir./Afd.:	
Visie:	
Ag. No:	
Dossier:	

DATUM VAN AFZENDING:
 14 december 1957

AFKOMSTIG VAN: canberra

PARAAF/OPM:

geheim

correctie

betreft codebericht lovink 160 d.d. 12 december 1957 uit canberra (ref..nr. 19044).

onderstaand volgt ontbrekend gedeelte:

''ik heb de indruk dat de australische autoriteiten de toestand ernstig achten, vooral met het oog op de nabije toekomst, in verband met de bijzondere positie van australie, desondanks worden van sommige zijde, o.m. amerikaanse, tekenen van verbetering aanwezig geacht. men vraagt zich af of de bemoeienis der militairen inderdaad duidt op een gunstige ontwikkeling, indien deze inmenging niet uitdrukkelijk door sukarno en de indonesische regering is opgedragen. men gelooft wel dat de indonesische regering en sukarno evenmin gebaat zijn bij chaos en opstandigheid der bevolking ten gevolge van voedselgebrek. ''

8

4. Over de inhoud van een codebericht mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

3. Afschriften van codeber. mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden beantwoord.
 2. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

4. Over de inhoud van een codebericht mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

3. Afschriften van codeber. mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord.
2. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

REFERENTIE No.:

19129

INFORMATIEKOPIE:

z
db1,-/pl
doa/op
dio,-/pz
asaz
zs
dvv

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Kopie No. 19

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL. Nos: 180309; 184000-284

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:

14 december 1957

BESTEMD VOOR:

min. v. b.z.

Dir./Afd.:

Visie:

Ag. No.:

Dossier:

DATUM VAN AFZENDING:

14 december 1957

PARAAF/OPM:

AFKOMSTIG VAN: canberra

geheim

verwezen wordt naar mijn codebericht 160.

het gesprek tussen casey en helmi verliep volgens de lijn van de regeringsverklaring. in dit verband zij verwezen naar mijn open telegrammen 19199, 19201 en 19203. de mededelingen van casey waren evenwel in krachtiger bewoordingen gesteld, met name ten aanzien van de anti nederlandse actie. casey wees het betoog van helmi, dat de volkswil in indonesia had gesproken, welke de regering moest eerbiedigen, van de hand evenals de klacht van helmi dat de pers in australie fel anti indonesia was. de indonesische ambassadeur omtving de verzekering dat de verklaring van de australische regering tam was vergeleken met de stemming in het kabinet. tevens wees casey erop dat de uitlatingen van de pers gematigd waren in vergelijking met de gevoelens van het australische volk. volgens casey was de reden van de gematigde reactie gelegen in de oprechte wens met de oost-aziatische nabuur vriendschappelijke betrekkingen te onderhouden. dit zou evenwel niet mogen gaan ten koste van nieuw guinea waar omtrent het onveranderlijk standpunt in voldoende mate bekend was en waarover hij verder niets meer te zeggen had.

lovink 163, 8